מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר את מטרת השיר ואת מבנהו הטיפוסי
- לזהות אמצעים לשוניים כמו דימוי והאנשה בשיר
- לתרגל זיהוי וכתיבה של שורות שיר

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – הבנת המטרה והמבנה

1. ב – לבטא רגש, מחשבה או חוויה
2. א – גוף ראשון
3. ב – לשון ציורית כמו דימוי והאנשה
4. ב – כותרת, שורות ובתים
5. ב – מעט

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. נכון – אין הגבלה על הזמן הדקדוקי בשיר
2. לא נכון – לפעמים יש חרוז ולפעמים לא
3. נכון – זהו דימוי בשיר
4. לא נכון – מטרת השיר היא לבטא רגש וחוויה

חלק ג' – השלמת מילים מהשיר

1. דופק
2. מחייכים
3. שוטפת
4. חבר

חלק ד' – התאמת מושגים

1 – ב (השוואה עם מילה כמו "כמו")
2 – ה (נתינת תכונות אדם לדבר שאינו אדם)
3 – ד (השוואה סמויה בלי מילת דימוי)
4 – א (קבוצת שורות בשיר)
5 – ג (צליל דומה בסוף שורות)

חלק ה' – סדר את שלבי הזיהוי

1. לבדוק אם יש שורות קצרות ובתים
2. לחפש לשון ציורית כמו דימוי או האנשה
3. לבדוק אם יש חרוז או חזרה
4. לשאול איזה רגש עולה בי

חלק ו' – כתיבה יצירתית

1. יש שורות קצרות, שימוש בדימוי או האנשה, ביטוי רגש אישי

כרטיס יציאה – מה לחפש

- לבטא רגש, מחשבה או חוויה
- למשל: העצים מחייכים (האנשה) או כמו חבר (דימוי)
- לרוב גוף ראשון - הדובר

טיפים להפעלה:

- אפשר להקריא את השיר לדוגמה בקול לפני התרגול כדי להמחיש את הרגש
- כדאי לעודד תלמידים לחפש דימויים והאנשות משיריהם האהובים
- בחלק הכתיבה אפשר לאפשר עבודה בזוגות לתמיכה הדדית

דף תרגול: שיר כסוגת טקסט

דף התלמיד/ה עולים חדשים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

שיר הוא טקסט שמבטא רגשות ומחשבות בצורה יפה. בשיר יש שורות ובתים, ולפעמים גם חרוז.

📖 מילון קטן:

מטרה	הסיבה שבגללה כותבים את הטקסט
בית	קבוצת שורות בשיר
חרוז	צליל דומה בסוף שתי שורות או יותר
דימוי	השוואה בין שני דברים במילה כמו "כמו"
האנשה	נתינת תכונות של אדם לדבר שאינו אדם
מטפורה	השוואה סמויה בלי מילת דימוי
גוף ראשון	הדובר מדבר על עצמו - "אני"
משלב ציורי	לשון עשירה בתמונות ורגשות

1 חלק א' – הבנת המטרה והמבנה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. למה כותבים שיר?

א) למסור מידע עובדתי ב) לבטא רגש, מחשבה או חוויה ג) לשכנע לקנות מוצר ד) לתעד אירוע יומי

2. מי מדבר בשיר בדרך כלל?

א) גוף ראשון ב) גוף שני ג) גוף שלישי ד) גוף רבים

3. איך כתובות המילים בשיר?

א) לשון מדעית ומדויקת ב) לשון ציורית כמו דימוי והאנשה ג) לשון משפטית ד) לשון טכנית

4. מאילו חלקים בנוי שיר?

א) פתיחה, גוף, סיכום ב) כותרת, שורות ובתים ג) מבוא, נימוקים, מסקנה
ד) כותרת, פסקאות, טבלה

5. כמה מילות חיבור יש בשיר?

א) הרבה מאוד ב) מעט ג) בדיוק אחת ד) אין בכלל

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	שיר יכול להיכתב בכל זמן - עבר, הווה או עתיד.	☐	☐
2	בשיר חייב תמיד להיות חרוז.	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
3	בשיר "גשם ראשון" הגשם מתואר כמו חבר ששכח את המפתח.	☐	☐
4	מטרת השיר היא למסור הוראות שימוש במוצר.	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת מילים מהשיר

השלימו את המילה החסרה.

1. גשם ראשון _____ על החלון

2. העצים _____ בירוק

3. העיר _____ את הפנים

4. גשם ראשון דופק על החלון כמו _____ ששכח את המפתח

4 חלק ד' – התאמת מושגים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. דימוי	____	**א.** קבוצת שורות בשיר
2. האנשה	____	**ב.** השוואה עם מילה כמו "כמו"
3. מטפורה	____	**ג.** צליל דומה בסוף שורות
4. בית	____	**ד.** השוואה סמויה בלי מילת דימוי
5. חרוז	____	**ה.** נתינת תכונות אדם לדבר שאינו אדם

5 חלק ה' – סדר את שלבי הזיהוי

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	לשאול איזה רגש עולה בי
☐	לבדוק אם יש חרוז או חזרה
☐	לבדוק אם יש שורות קצרות ובתים
☐	לחפש לשון ציורית כמו דימוי או האנשה

6 חלק ו' – כתיבה יצירתית

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. כתבו שלוש שורות שיר קצר על עונה שאתם אוהבים, ושלבו בו דימוי או האנשה אחת.

כרטיס יציאה

מהי מטרת השיר?

תנו דוגמה לדימוי או להאנשה.

מה מאפיין את הגוף שבו כתוב שיר?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀